

Latweeschu Uwises.

Nr. 46. Zettortdeenâ 17tâ November 1849.

Stahts.

No zeen. Widssemes Kalendera apgabdataja
Latweeschu Uwiseschm dahwinahts.

Us Rihgu braukdams nahti, fur deht kar-
stuma bij wisslabbaka braufschana un aismirfîs
no mahjâhm panemt schiltawu lihds, es pree-
zajohs eeraudsijis peegulneeku ugguni, ka atkal
dabbuschu pihpeht, bes ka ais ohdehm ne war-
reju glahbtees. Ugguns bij uskurts ne zif
tahfu no leelzeka un diwi peegulneeki fehdeja
flaht singedami; bet manni eeraudsijuschî nah-
kocht us winneem tee uslehze tuhlin un weens
par ohtru man gribbeja ohgli uslift us pihpes.
Ka tahdi paklausigi bija Wahzeescham, ko
aplam ne reds wiss pee Latweescheem, tas manni
usdrohschinaja tohs prassiht, ko essoht singe-
juschî. Gan kaunejahs, gan ne gribbeja sawu
singi atkal usnemt, bet es ne rinnu, kameht
man dseedaja preekschâ pamihschu pa perscham
scho singi:

Virmais dseed: Zeisschu sawu saimineeku,
tas irr brangais maifes wihs!
Zihrls lauku nosubdojis,
zuhka dahrsus aparre.

Dhtrs dseed: Zeisschu sawu saimineezi,
ta irr saimes kohpeja!
Putni likke pilnu peena
darbineekeem zibbinu.

Virmais dseed: Kuhlis, kuhlis leelu bahni,
tik ko puschu ne sprahge;
pelles welkâhs baddu mirstohht
flehti jau ap Wahrtineem.

Dhtrs dseed: Sweestu kehrne, sweestu krahje
gaitineekeem — krahstê;
peeet mahjas pellurunzis,
ne dabbu ne pachstees.

Virmais dseed: Saimineezin, gohda wihrin,
kam gan tahdi firdsini?

Weens ar kaschki irr apdsimmis,
ohtrs irr ar eenahscheem.

Dhtrs dseed: Saimineezit', gohda seemin,
kam gan tahdas gohtinas?
Weena jau bes sohbeem irraid,
ohtraï tesmens faschluzzis.

Virmais dseed: Uk, ka mannâ maifes tehwan
mahjas brangi uskohptas!
Zuhka pakschds purni bahse,
kafa leen zaur pamateem.

Dhtrs dseed: Uk, ka mannai maifes mahtei
trauki glihti apkohpti!
Zibbas kalfischî isloisa,
blohdas sunni nomasga.

Virmais dseed: Kam gan tahdi brangi wahgi,
dselshem kaltas kammanas!
Wahzsemme tohs kaldinajis
winsch pee sweesta kalleja.

Dhtrs dseed: Wai, ka mannai saimineezei
brangu brangee rattini!
Wehrpe, wehrpe zauru seemu,
gailam bilfes sawehrpe.

Virmais dseed: Rihgâ brauzis, pahrwehd mahjâs,
bohdu bohdes ispirzis, —
pagirres par pahri rublu,
sahls par pahri kapeiku.

Dhtrs dseed: Turgu brauze saimineeze
nopirt jaunus rattinus;
pahrbrauz, naw ne rattinsch dabbubis,
mizzite wehl suddusf.

Virmais dseed: Kas dohd kalpam tahdas bandas!
Purwe diwi zinnischus,
linnu semmes sawjas weetu
Paschâ leefâ wezzaini.

Dhtrs dseed: Kas dohd puischeem tahdas drehbes!
Kreflu fimteem zaurumeem,
zimdus pirkstainus bes pirkstem,
autus ihlschkam geldigus.

Virmais dseed: Saimineezin, kas peepukte
 tew ar tabdeem brangumeem?
 Laikam frohgâ, brandwihnglahse
 puhkis tewim gaddijees!

Dhtrâ dseed: Saimineezit', plukkatina!
 Kas tad tew to gresnumu
 irraid dewis tahdu brangu?
 Laikam puhka mahtite!

Abbi dseed kohpâ:

Ne, par brihwu wihrinisch tizzis,
 Kunga krehflâ nosehdahs.
 Krehfls leels bij, sehdejs sprukstinsch,
 rê fur nu gull augschpehdn!

Kurrâ widdû scho singi dsirdeju, to jau ne
 fazzifchu, bet laikam wisspahr Widsemme —
 un tik labbi Kursemme arri saimineeki un saimi-
 neezes, kas tahdu gohdu pelna, ar ugguni ne
 buhs wiff meklejami. B.

Sinnas un notikkumi no Salwes draudses.

Gan tizzams, ka dauds no schihs awises
 lassitajeem ne lo no muhsu Salwes draudses
 ne sinn; warr buht tee ir to wehl ne sinn, kurrâ
 Kursemmes stubrinâ ta atrohnama, jo kamehr
 dascheem gaddeem ne kahdu sinu juhs, mihli
 lassitaji, no winnas ne effect dabbujufchi. To-
 mehr ta tik masa naw, bet, Jaunjelgawas
 aprinke buhdama, ta pee tahm jo leelakahm
 draudsehm peerehkenajama un peezi pagasti
 pee tahs peestaitami, ar wairak ka 5000 dweh-
 selehm un ar tshetrahm basnizahm. Kad es
 nu arridsan schinnis awises esmu apnehmees
 no muhsu draudses pa brihscham kahdu wahr-
 dinu peelikt, prohti, ka mums klahjabs pee
 muhsu dwehseles aplohpshanas, tikpat, ka
 pee muhsu laizigas buhschanas, tad es to ne
 darrifchu gribbedams juhsu preekschâ leelitees,
 bet wairak semmotees un muhsu nepareisibas
 atsiht, pascheem un zitteem par preekschihmi
 un par pamahzishanu, lai, kaut tahki no jums
 buhtum, tomehr zaur schahm lappahm ar jums

tiktum saweenoti un weenlihdsi ar jums dsih-
 tumees jo pilnigi palikt eeksch muhsu kristigas
 staigaschanas.

I.

Al kahda augsta un zeenijama manta ta ir-
 raid, kad Deews mums ar pilnu wesselibu irr
 apdahwinajis, un kad wiffi muhsu juschanas
 spehki spehzigi irraid un mums pilnigi kalpo.
 Bet scho dahrgu mantu baudidamees, zif lau-
 schu deemschehl irraid, kas to ne leef wehrâ ar
 Deewa pateikshanu un kas sawus lohzeklus
 un juschanas speklus ne bruhke pareisi, bet,
 woi ar teem grehtus pastrahda, jeb slinkoda-
 mees no teem ne kahdu labbumu ne parahd, zaur
 tahdu buhschanu Deewa schehlastibu un laipnibu
 nizzinadami. — Lai zilweki to jo wairak atsihtu,
 tapehz Deews sawâ augstâ gudribâ daschu
 labbu pee schahm dahwanahm ar truhkumu
 peemekle. Kahdi no teem scho Deewa pahr-
 baudeschanu ne gribbedami panest ar pakah-
 wigu un pasemmigu firidi, wasajabs apfahrt
 un deedeledami no zittu lauschu sweedreem tik-
 kai dsihwo, bet zitti, prohti tee gohdigi, kad
 weens lohzeklus jeb juschanas spehks irr suddis,
 wehl jo mannigi un jo ruhpiigi paleef un ar
 teem zitteem wehl atlikkuscheem jo tikluschi
 strahda un, us Deewa paligu zerredami, kas
 ne weenu no saweem behrneem ne atstahj kas
 eeksch Winna tizz un pee Winna turrahs, to-
 mehr sawu maifes gabbalinu sinn atgahdatees
 un to ar Deewa pateizibu fanemt. — Tahdu
 ustizzigu un gohdigu zilweku es pehrn, sawu
 draudsi apmekledams, Ehrberges pagastâ esmu
 atraddis, kurrâ Deews jau kamehr ilgeem gad-
 deem zeeschi gruhti irr peemellejis! — Kahdâ
 mahjâ dsirdedams ka wehl weens eebuhwetais
 pirtê dsihwojoht, kas ne warroht mannis preek-
 schâ atnahkt, es aisgahje wiinu apraudsiht,
 lai to rullâs warretu eelikt. Tanni masa, ar
 duhmeem peepildehtâ istabinâ eenahzis, ar moh-
 kahm tiklai zilweku eeraudsiju us benki seh-
 scham, jo tee duhmi mannas to ne eeraddu-
 schas azzis aptumschoja. Bet kad nu falohzi-
 damees steidsejohs us kahdu semmaku weetinu
 nosehstees un es affaras no azzim bij noschah-

wejis, tad scho nelaimigu staidri redsoht, schauschallas un firsniga noscheloschana mannu firdi pahrnehme. Ak tarvu nelaimigu un apbehdinatu, kam pawissam zilweziga gihmis ne bija! — Isdohmajees, mihtais lassitajs, kahdu appatu ar spihdamu ahdu wissur zeeti aplahstu lohdi us plezzeem sehdamu, paschâ wirsû tu to tikkai ar matteem apwelki, un tu ta nabbadsina gihmi dabbusi; pee schahs tu manniht ne manni si ir ne to weetiku, neds fur peere eefahf jeb beidsahs, neds fur deggung neds fur azzis bijuschas, bet, ka jau fazzihts tikkai appalu lohdi; tai muttes weetâ, kad tu to drahni noseetu, tu atradditu tikkai negantu zaurumu wiss aplahrt ar rehtahm apwehrstu, kurrû eefschâ tu to mehli warri redseht, ka jehlas galkas gabbalu kustedamu, un tohs smaktus un to rihkli, wissu farkanu un nejauku no struttahm. Sinnams, ka nu schis apbehdinachts zilweks ne ko ne warr redseht, un mas tikkai ko warr runnaht, jo winna walloda gruhti irr saprohtama; arri wissus zittus dsihwibas preekus winsch dauds ne warr baudiht. Tomehr schis behdulihths ne eet aplahrt deedeledams, bet, kaut no muischas pusses gan il gaddus kahdu dahwanu no labbibahm dabbu, tomehr arridsan patz tikkuschi strahda un sawu maisiti gohdigi pelna, prohti feetas taifidams un stelmahteru darbu pastrahdadams. Wehl schis nabbadsinsch, kad winnu apmekleja, ne bija eefwehtihths un pee swehtibas wehl ne bija peegahjis, jo paschâ laika, kad tam bija pee mahzitaja ja-eet, peeypadmits gaddu wezz buhdams, winsch ehda ju gihmi dabbuja un kahdus dimdesmits gaddus ar scho flimmibu safirge, kamehr schis ehda js gan pehzak fadsedeja, tomehr wissu zilwezigu gihmi tam atramdams. Schinni pawassarâ jau 42 gaddu wezz, winsch tikke eefwehtihths, un ta Kunga Jesus peeminnas meelastu dabbuja. Ar lohti leelu preeku un pateizibu prett Deewu winsch scho dahrgu dahwanu nehme prettim, un zaur Deewa wahrdeem lifke eepreezinatees. Kai schee dsihwibas wahrdi winna nakts tumfibu apgaifmotu un winnu eepreezinateu, kamehr winsch eees pee sawa Tehwa

debbefis, fur arri winna azzis tiks atwehrtas, un winna behdas beigsees.

Chr. J. F.

(Zurpliffkam wairak.)

Mahtes mihlestiba.

(Skattees Nr. 45.)

Aktota dseefma.

Kad ilgi ta jau meklejuse bij'
 Starp millijonu stabdeem, jik ween sinna;
 Pee katra klausijusehs rubpigi,
 Woi sawa behrna pufsteschanu winna
 Kur nedfirdetu, tad us weenreis peegahja
 Pee stahda, kas ka winnas behrninsch pufsteja.

„Tas irr mans behrns! — Jo labbi pasihstu
 Es sawa mihla behrna pufsteschanu!“ —
 La eefauzahs ar karstu preezibu
 La mahte tur, un ar firdsilgoshanu
 La sawas rohkas abbas issteepa
 To apkampt un pee fruhthim peespeest gribbeja.

Bet kas tas bij', ko eeraudsijuse
 Par sawu mihlu behrnu bija winna?
 La bija masa, silla pukkite,
 Ko Krokus (safir) sawz un kurras dsihwibina
 Mas, mas eefsch tahs wehl bija mannama,
 Un galwu jau us wecuu pussi nokahra.

„Ne-aiskarr tu scho pukka! mihlaka!“ —
 La eefauzahs ta kappu-sargataja; —
 „Bet nostahjees te pat schi pa-ehna,
 Un gaibi, kamehr nahwe pahrnahs mahja;
 Sen winnu gaidu — un ta teescham nahls,
 Un pahrstahdiht tohs nowistuschus stahdus sahks.

Un kad ta gribb raut ahr' scho stabdinu
 Un pahrstahdiht, ka muischam eeradduse
 Ar nomirruscheem darriht, tad to tu
 Lai nelauj; bet ka garrâ nofkummuse
 La rahdees, ka tad katru stabdinu
 La pat no semmes arri rausi nhrâ tu.

Tad bail tai buhs, un winna apstahsees
 Un neraufs wiss no semmes ahr' to stabdu;
 Jo wissus tohs tai usdewis irr Deewes,
 Un winna nedriht idraut laut ne kahdu
 No semmes ahr', ko Deews tai nepawehl.
 Warr buht ka dabbusi ta sawu behrnu wehl!“ —

„Ak behrns! mans behrns, kad es tew dabbutu!“ —
 La nopuhtahs ta mahte trihzedama; —

„Lad wiffas publes, mohlas nismirstu,
Ko isjeetuse tewi melledama!
Pee krutihm tewi karsti peespeestu,
Un preeziga us mahjahm tuhda! pahrnestu!

Tas irr gan teefs, tu bij' tahds wahrgulihds,
Kas nebij' meerigs nakti dauds, nedf deenâ,
Lâ ka man bij' ar tew dasch suhrais brihd's:
Pat strahdajohd man stundina ne weena
Naw aisgahjuse wehl, fur nebija
Pee tewim jatekl man — tew ja-apkuffina!

Bet, lai nu buht! no mann' tu atlehzees,
Jo appatsch firds es neffuse tew gruhdi,
Un tadehl gruht' man no tew atschirtees!
Schihs firds-fahpes tu, nahwe nefajuhti,
Kad mihlahm mahtehm behrnus atrauji,
Kâ neschehligi to pee mannim darriji! —

Lâ gaudahs ta. Pehz kluffi apsehдахs
Tur pat pee puffes kuplâ lohku-ehnâ;
Un peektuffuse beidscht apfnaudahs
Pehz til dauds behdahm meegâ salbâ, lehnâ,
Un fapnoja, ka sawu behrnianu
La dabbujuse bij'. Kas tas par laimibu!

Lai islikfahs, ka winna staigatu
Ar sawu behrnu preeziga us mahjahm;
Zaur eseru, kas effoht selkis nu,
La warroht drohschi zauri brist ar kahjahm;
Ka dabsim seedoht klaitas rohsites,
Un naktis, ta mella seewa balti gehrbusehs.

Ka mahjâs tai tas behrninsch isaugoht
Un tohpocht wihrs, kas leelus darbus darroht;
Par augstu waldneeku tas paleekoht,
Kas pawehleht dauds lauschu-pulkeem warroht;
Ka dabbujohd wehl gohda-sihmes arr'.
Kahds preeks tas mahstei bij, to katriis fapraht warr!

Taf fapnu-preeks, kas ahtri isfuhdahs! —
Lâ arr' dasch labs schai pasaulê to gahda,
Lai tam scheid buhtu preeks un laimibas,
Pehz tam us azzihm frisdams dsennahs — strahda;
Un ne-apdohma, ka kâ fapnis tas
Drihs isfuddihhs pehz tâ, ka nepaliks ne kas! —

(Turpliffam wairaf.)

Teefas fluddinaschanas.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas buhtu
pee tahs mantas ta lihdschinniga Pominuschas faim-
neeka Jahn Pihrag, par furra mantu parradu dehl
konkurse spreesta, tohp usajinati, lihds 21mo Dezem-
ber f. g. sawas prassichanas scheid usdoht, un kad
wajadihgs taisni peerahdiht, jo wehslak neweenu mairs
ne klauhshe. Pommuschas pagasta teefa, tai 10tâ
Oktober 1849. 1

(Nr. 42.) ††† Jahn Tschilste, teefas wezz.
Lust, teefas strihweris.

No Leel-Behrses pagasta teefas tohp ne tilween wiffi
nesinnami mantinecki ta pee Leel-Behrses pagasta pee-
rakstita bijuscha, nomirruscha Leel-Behrses kutscheera
Janna Makowski, bet arridsan wiffi tee, kam kahdas
prassichanas pee ta nelaika atskahdas mantas, jeb kas
dohmatu ko prassihht, — tapatt wiffi tee, kas tam ne-
laikim ko parradâ, — zaur scho usajinati, pee sau-
deschanas sawas teefas lihds 9tu Janwar ta nahkama
1850ta gahda, kas par to weenigu un issehgschanas-
terminu nolikts, sawas prassichanas pee schihs pagasta
teefas peemeldeht, un tee, kas tam nelaikim ko par-
radâ, lihds tam pascham terminam sawus parradus
pee dubbultas strahpes scheid eemakfahht. Leel-Behrses
pagasta teefa, tai 31mâ Oktober 1849. 1

(L. S.) ††† Pagasta wezzakajs J. Prinz.
(Nr. 123.) Teefas strihweris Kas.

Wiffi tee, kam patiktu tahs pee Krohna Wiltinu-
muischas peederrigas Muldau-mahjas us klauhsibu
nemt, tohp no Dohbeles pagasta teefas zaur scho us-
ajinati, talabhad treiju neddelu starpâ, prohti lihds
19tu November f. g. pee schihs teefas peetiktees.
Dohbeles pagasta teefa, tai 29tâ Oktober 1849. 1

(L. S.) Pagasta wezzakajs Brunte.
(Nr. 648.) Teefas strihweris Kas.

Zitta fluddinaschana.

Meijumuischâ, pee Jalgawas, irr jauns destalants,
pee ka wiffabi smalki snapschki, likkeeri un rums par
lehtu mafsu irr dabbujami. 1

B r i h w d r i k k e h t .

No juhrmallas-gubernias augstas waldschanas puffes: Hofrath de la Croix.